

« οὐδὲ ποτ' αὐτοῦς
 ἥελιος φαέθων καταδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
 οὐθ' ὅπ' ἂν στοίχησι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
 οὐθ' ὅτ' ἂν ἄψ ἐπὶ γαῖαν ἂπ' οὐρανὸν προτράπηται,
 ἀλλ' ἐπὶ νῦν ὅλοη τέταται δειλοῖσι βροτοῖσιν . . . »

(Ὅμηρ. Ὀδυσ. Α. 15)

Ἦτοι ἀφίκετο πρὸς δυσμὰς τῆς Αἰαίας.

Δεύτερος μετὰ τὸν Ὅμηρον ἔρχεται ὁ Ἡσίοδος λέγων :

« . . . Ἑσπερίδες θ', αἷς μῆλα πέρην κλυτοῦ Ὀκεανοῦ
 χρύσεια καλὰ μέλουσι φέροντά τε δένδρεα καρπών. . . »

(Ἡσίοδ. Θεογ. 215).

Κατωτέρω δέ :

« Γοργούς θ', αἷ νάουσιν πέρην κλυτοῦ Ὀκεανοῦ
 ἐσχατιῇ πρὸς νυκτός, ἴν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι. . . »

(Ἡσίοδ. Θεογ. 274).

ἀλλαχοῦ δέ :

« βουσι παρ' εἰλιπόμεσσι περιρρύτῃ εἶν' Ἑρυσείῃ
 ἥματι τῷ ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους
 Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, διαβὰς πόρον Ὀκεανοῦ »

(Ἡσίοδ. Θεογ. 290.)

Ἐκ τῶν χωρίων τούτων παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ ὁ ποιητὴς οὗτος μνημονεύει τῶν πέραν τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ πρὸς Δυσμὰς χωρῶν, ὡς κατοικητηρίων τῶν Ἑσπερίδων, Γοργόνων καὶ τοῦ Γηρυόνου.

(Ἀκολουθεῖ).

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ,
 ἀρχιτέκτων

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ "ΗΘΙΚΟΙΣ", ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ*

36. Ὁ φίλος ἔστι μὲν ὅτε σὺν ἐπαίνῳ καὶ χάριτι, μεγαλύνων καὶ εὐφραίνων ἄγει πρὸς τὸ καλὸν ὅπου δ' αὖ πάλιν ἐπιστροφῆς δεῖται, λόγῳ δὲ κατὰ καὶ παρρησίᾳ κηδεμονικῇ καθαπτόμενος· ἔστ' δ' ὅπου καὶ τὸ ἔργον ἅμα τῷ λόγῳ συνῆψεν.

37. Δεῖ ὠφελούντα λυπεῖν τὸν φίλον, οὐ δεῖ δὲ λυποῦντα τὴν φιλίαν ἀναιρεῖν, ἀλλ' ὡς φαρμάκῳ τῷ δάκνοντι χρῆσθαι, σώζοντι καὶ φυλάττοντι τὸ θεραπευόμενον.

38. Ὡς περ ἀρμονικός ὁ φίλος τῇ πρὸς τὸ καλὸν καὶ συμφέρον μεταβολῇ τὰ μὲν ἐνδιδοὺς ἃ δ' ἐπιτείνων πολλὰκις μὲν ἡδὺς αἰεὶ δὲ ὠφέλιμος ἔστι. Ὁ δὲ κόλαξ ἄρ' ἐνὸς διαγράμματος αἰεὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ πρὸς χάριν εἰσθῶς ὑποκρίνεται οὗτ' ἔργον οἶδεν ἀντιτείνειν οὔτε ῥῆμα λυποῦν, ἀλλὰ μόνῳ παρέπεται τῷ βουλομένῳ, συνᾶδων αἰεὶ καὶ συμφεγγόμενος.

39. Δεῖ τὸ εὐφραῖνον καὶ χαριζόμενον ἡγεῖσθαι φιλικόν, ἂν καὶ λυπεῖν ποτε δύνηται καὶ ἀντιτείνειν,

τὴν δὲ συνεχῇ ταῖς ἡδοναῖς καὶ τὸ πρὸς χάριν ἔχουσιν ἄκρατον αἰεὶ καὶ ἄδηκτον ὁμιλίαν ὑπονοεῖν, καὶ τὸ τοῦ Λάκωνος ἔχειν πρόχειρον, ὅς ἐπαινουμένου Χαρσίλλου τοῦ βασιλέως. « πῶ οὗτος » ἔφη, « χρηστός, ὅς οὐδὲ τοῖς πονηροῖς πικρός ἐστι; ».

40. Τοῖς μὲν ταύροις τὸν οἶστρον ἐνδύεσθαι παρὰ τὸ οὐς λέγουσι, καὶ τοῖς κυσὶ τὸν κρότωνα· τῶν δὲ φιλοτίμων ὁ κόλαξ τὰ ὧτα κατέχων τοῖς ἐπαίνοις καὶ προσπεφυκώς δυσάποτριπτός ἐστιν. Ὅθεν ἐνταῦθα δεῖ μάλιστα τὴν κρίσιν ἔχειν ἐργηγοῦσαν καὶ παραφυλάττουςαν πότερον τοῦ πράγματος ἢ τοῦ ἀνδρός ὁ ἐπαινός ἐστιν. Ἔστι δὲ τοῦ πράγματος, ἂν ἀπόντας μᾶλλον ἢ παρόντας ἐπαινώσιν, ἂν καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτὰ βουλούμενοι καὶ ζηλοῦντες μὴ μόνους ἡμᾶς ἀλλὰ πάντας ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις, μὴ νῦν μὲν ἐπαινῶσιν, ἂν ταῦτα νῦν δὲ τάναντία πράττοντες καὶ λέγοντες φαίνωνται· τὸ δὲ μέγιστον, ἂν αὐτοὶ γινώσκωμεν ἑαυτοὺς μὴ μεταμελομένους ἐφ' οἷς ἐπαινοῦμεθα μὴδ' αἰσχυνομένους μὴδὲ μᾶλλον ἡμῖν τάναντία τούτων πεπραχῆναι καὶ λελέχθαι βουλομένους. Ἡ γὰρ οἴκοθεν κρίσις ἀντιμαρτυροῦσα καὶ μὴ προσδεχομένη τὸν ἐπαινον ἀπαθής ἐστι καὶ ἀθικτος καὶ ὑπὸ τοῦ κολακείου ἀνάλωτος.

41. Οἱ πολλοὶ τὰς μὲν ἐπὶ τοῖς ἀτυχήμασι παρηγορίας οὐχ ὑπομένουσιν, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπὸ τῶν συνεπιθρηνούντων ἄγονται καὶ συνοδυρομένων· ὅταν δ' ἀμαρτάνωσι καὶ πλημμελῶσιν, ὁ μὲν ἐλέγχῃ καὶ ψόγῳ δηγμὸν ἐμποιῶν καὶ μετάνοιαν ἐχθρὸς δοκεῖ καὶ κατήγορος, τὸν δ' ἐπαινοῦνται καὶ κατευλογοῦντα τὰ πεπραγμένα ἀσπάζονται καὶ νομίζουσιν εὖ νουν καὶ φίλον.

42. Ὅσοι ἢ πράξιν ἢ λόγον ἢ σπουδάζαντος ὀτιοῦν ἢ σκώψαντος εὐχερῶς ἐπαινοῦσι καὶ συνεπιπροτοῦσιν, εἰς τὸ παρὸν εἰσιν οὗτοι καὶ τὰ ὑπὸ χεῖρα βλαβεροὶ μόνον· ὅσοι δὲ πρὸς τὸ ἦθος ἐξικνουῦνται τοῖς ἐπαίνοις, καὶ τοῦ τρόπου τῇ κολακείᾳ θιγγάνουσι, ταῦτό ποιοῦσι τῶν οἰκετῶν τοῖς μὴ ἀπὸ τοῦ σωροῦ κλέπτουσιν· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σπέρματος· σπέρμα γὰρ τῶν πράξεων οὖσαν τὴν διάθεσιν καὶ τὸ ἦθος ἀρχὴν καὶ πηγὴν τοῦ βίου διαστρέφουσι, τὰ τῆς ἀρετῆς ὀνόματι τῇ κακίᾳ περιτιθέντες.

43. Τόλμα μὲν ἀλόγιστος ἀνδρεία φιλέταιρος ἐνομήσθη, μέλλησις δὲ προμηθῆς δειλία εὐπρεπής, τὸ δὲ σῶφρον τοῦ ἀνδρὸς πρόσχημα, καὶ τὸ πρὸς ἅπαν συνετὸν ἐπιπαῖν ἀργόν. Ἐν δὲ ταῖς κολακείαις ὁρᾶν χρὴ καὶ παραφυλάττειν ἀσωτίαν μὲν ἐλευθεριότητα καλουμένην καὶ δειλίαν ἀσφάλειαν· ἐμπληξίαν δ' ὀξύτητα, μικρολογίαν δὲ σωφροσύνην· ἀνδρεῖον δὲ τὸν ὀργίλον καὶ υπερήφανον, φιλόανθρωπον δὲ τὸν εὐτελεῖ καὶ ταπεινόν.

44. Καλὸς μὲν εἶναι πεισθεὶς ὁ αἰσχυρὸς ἢ μέγας ὁ μικρὸς οὔτε χρόνον πολὺν τῇ ἀπάτῃ σύνεστι, καὶ βλάπτεται βλάβην ἐλαφράν, καὶ οὐκ ἀνήκεστον. Ὁ δὲ ταῖς κακίαις ἐθίζων ἐπαινος ὡς ἀρεταῖς, ὡς μὴ ἀχθόμενον ἀλλὰ χαίροντα χρῆσθαι, καὶ τὸ αἰδεῖσθαι τῶν ἀμαρτανόμενων ἀφαιρῶν, οὗτος ἐπέτριψε

*) Ἰδε ἀριθ. 27, σελ. 523—526.

ἀποφαίνουσι, καὶ ποδώκη, καὶ ρωμαλέον, ὑποπίπτοντες ἐν τῷ παλαίῳ, καὶ ἀπολυμπανόμενοι θεόντων.

51. Ὁ μὲν γὰρ ἀγρὸς οὐ γίνεται χείρων ἐπαινούμενος· ἀνθρώπων δὲ τυφοῦσι καὶ ἀπολλύουσιν οἱ ψευδῶς καὶ παρ' ἀξίαν ἐπαινοῦντες.

52. Ἡ κίβδηλος παρρησία κενὸν ἔχουσα καὶ ψευδὴ καὶ ὑπουλον ὄγκον, ἐξήρθη καὶ ᾤθησεν, ἵνα συσταλεῖσα καὶ συμπεσοῦσα δέξηται καὶ συνεπισπάζεται τὸν καταφερόμενον εἰς αὐτήν. Ἡ μὲν γὰρ ἀληθὴς καὶ φιλικὴ παρρησία τοῖς ἀμαρτανόμενοις ἐπιφύεται, σωτήριον ἔχουσα καὶ κηδεμονικὸν τὸ λυποῦν, ὥσπερ τὸ μέλι τὰ ἡλκωμένα δάκνουσα καὶ καθαίρουσα, τᾶλλα δὲ ὠφέλιμος οὖσα καὶ γλυκεία, περὶ ἧς ἴδιος ἔσται λόγος. Ὁ δὲ κόλαξ πρῶτον μὲν ἐνδείκνυται τὸ πικρὸς εἶναι καὶ περισπερχῆς καὶ ἀπραϊότητος ἐν τοῖς πρὸς ἐτέρους. Οἰκέταις τε γὰρ αὐτοῦ χαλεπὸς ἐστὶ, καὶ συγγενῶν καὶ οἰκείων ἐπεμβῆναι δεινὸς ἀμαρτήμασι, καὶ μηδὲνα θαυμάσαι, μηδὲ σεμνύναι τῶν ἐκτὸς, ἀλλ' ὑπερορᾷν· ἀσυγγνώμων δὲ καὶ δίκβολος ἐν τῷ πρὸς ὀργὴν ἐτέρους παροξύνειν, θηρώμενος μισοπονηρίας δόξαν, ὡς οὐκ ἂν ἐκὼν ὑφήμενος παρρησίας αὐτοῖς, οὐδὲ ποιήσας οὐδέν, οὐδ' εἰπὼν πρὸς χάριν. Ἐπειτα δὲ τῶν μὲν ἀληθινῶν καὶ μεγάλων ἀμαρτημάτων οὐδὲν εἰδέναι προσποιούμενος, οὐδὲ γινώσκειν, πρὸς δὲ τὰ μικρὰ καὶ τὰ ἐκτὸς ἐλλείμματα δεινὸς ᾄξει καὶ μετὰ τόνου καθύψασθαι καὶ σφοδρότητος, ἂν σκευὸς ἀμελῶς ἴδῃ κείμενον, ἂν οἰκοῦντα φεύλως, ἂν ὀλιγορροῦντα κουρᾶς ἢ ἀμπεχόνους, ἢ κυνὸς τινος ἢ ἵππου μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιμελούμενον· γονέων δὲ ὀλιγορία, καὶ παίδων ἀμέλεια, καὶ ἀτιμία γαμετῆς, καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους ὑπεροψία, καὶ χρημάτων ὀλεθρος, οὐδὲν ἐστὶ πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἄφωνος ἐν τούτοις καὶ ἄτολμος· ὥσπερ ἀθλητὴν ἀλείπτῃς ἐὼν μεθύειν καὶ ἀκολανσταίνειν, εἴτα περὶ ληκύθου χαλεπὸς ὢν καὶ στλεγγίδος· ἢ γραμματικὸς ἐπιπλήττων μὲν παιδί περὶ δέλτου καὶ γραφείου, σολοικίζοντος δὲ καὶ βρβαρίζοντος οὐ δοκῶν ἀκούειν. Τοιοῦτος γὰρ ὁ κόλαξ οἷος ῥήτορος φεύλου καὶ καταγελάστου μηδὲν εἰπεῖν πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς φωνῆς αἰτιᾶσθαι, καὶ χαλεπῶς ἐγκαλεῖν, ὅτι τὴν ἀρτηρίαν διαφθείρει ψυχροποτῶν, καὶ σύγγραμμα κελευθεὶς ἄθλιον διελθεῖν, αἰτιᾶσθαι τὸ χαρτίον ὡς δασύ, καὶ τὸν γραφεὰ μικρόν καὶ ὀλίγων ἀποκαλεῖν.

53. Ὡς περ εἰ τις ἀνθρώπου φύματα καὶ συρίγγας ἔχοντος ἱατρικῇ σμιλῇ τὰς τρίχας τέμνοι καὶ τοὺς ὄνυχας, οὕτως οἱ κόλακες τὴν παρρησίαν πρὸς τὰ μὴ λυπούμενα μέρη μὴδ' ἀλγοῦντα προσφέρουσιν.

54. Τιβερίου δὲ Καίσαρος εἰς τὴν σύγκλητόν ποτε παρελθόντος εἰς τῶν κολάκων ἀναστὰς ἔφη, Δεῖν ἐλευθέρους ὄντας παρρησιάζεσθαι, καὶ μηδὲν ὑποτέλλεσθαι, μὴδ' ἀποσιωπᾶν τῶν συμφερόντων· ἀναντεῖνας δὲ πάντας οὕτως γενομένης αὐτῷ σιωπῆς, καὶ τοῦ Τιβερίου προσέχοντος, Ἄκουσον, ἔφη, Καίσαρ, ἃ σοι πάντες ἐγκαλοῦμεν, οὐδεὶς δὲ τολμᾷ φανερώς λέγειν· ἀμελεῖς σεαυτοῦ, καὶ προῖσαι τὸ σῶμα, καὶ

κατατρύχεις αἰ φροντίσι καὶ πόνοις ὑπὲρ ἡμῶν, οὔτε μεθ' ἡμέραν οὔτε νύκτωρ ἀναπαυόμενος. Πολλὰ δὲ αὐτοῦ τοιαῦτα συνείροντος, εἰπεῖν φασὶ τὸν ῥήτορα Κάσσιον Σευῆρον, Αὐτὴ τοῦτον ἢ παρρησία τὸν ἀνθρώπον ἀποκτενεῖ.

55. Ἱμέριος ὁ κόλαξ τῶν πλουσίων τινὰ ἀνελευθέρωτατον καὶ φιλαργυρώτατον Ἀθηναῖον ὡς ἄσωτον ἐλοιδορεῖ καὶ ἀμελῇ, καὶ πεινήσοντα κακῶς μετὰ τῶν τέκνων.

56. Τὴν παρρησίαν ἐπιστάμενοι μέγα βοήθημα πρὸς τὴν κολακείαν οὖσαν οἱ πονηροί, δι' αὐτῆς κολακεύουσι τῆς παρρησίας.

57. Τὶ τῶν ζῶων χαλεπώτατόν ἐστιν, τῶν μὲν ἀγρίων ὁ τύρκανος, τῶν δὲ ἡμέρων ὁ κόλαξ.

58. Τῶν κολάκων ἡμεροὶ μὲν εἰσιν οἱ περὶ τὸ βαλανεῖον οὗτοι καὶ περὶ τὴν τράπεζαν· ὁ δὲ εἰς τὰ δωματία καὶ τὴν γυναικωνίτιν ἐκτείνων ὥσπερ πλεκτάνας, τὸ πολυπράγμων καὶ δίκβολον καὶ κακὴθες, ἄγριος καὶ θηριώδης καὶ δυσμεταχείριστος.

59. Ὁ μὲν φίλος αἰ τῷ κρείττονι πάρεστι σύμβουλος καὶ συνήγορος, ὥσπερ ἱατρός τὸ ὑγιαῖνον αἰζῶν καὶ διαφυλάττων· ὁ δὲ κόλαξ τῷ παθητικῷ καὶ ἀλόγῳ παρκαθήται, καὶ τοῦτο κνῆ καὶ γαργαλίζει καὶ ἀναπείθει καὶ ἀφίστησι τοῦ λογισμοῦ, μηχανώμενος αὐτῷ πονηρὰς τινὰς ἡδυπαθείας.

ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΝΣ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΙΚΥΜΙΑ.

I.

— Πού θὰ ὑπάγωμεν σήμερον, ἡρώτω ὁ Λέανδρος Π. τὴν σύζυγόν του Α. καὶ τὴν γυναικαδέλφην του Ε. ἡμέραν τινὰ τοῦ Αὐγούστου 188 . . περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

— Βέβαια εἰς τὸν ἑλαιῶνά μας ἀπήντησαν ταῦτο· χρόνως ἀμρότεροι αἱ κυραὶ· καὶ ἐκεῖθεν καταβαίνουμεν εἰς τὴν δημοσίαν ὁδόν. Ἰσως ἐκεῖ ἀπαντήσομέν τινα ἐκ τῆς πόλεως καὶ μάθομεν νέα, προσέθηκεν ἡ Ε. Εἶναι φοβερόν ὅταν ἐπὶ δύο — τρεῖς ἡμέρας δὲν μανθάνει τις τίποτε ἀπὸ ὅ,τι γίνεται εἰς τὸν κόσμον.

— Ὅπως θέλετε, ἀπήντησεν ὁ Λέανδρος· δι' ἐμὲ ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωμεν εἶναι ἀδιάφορον. Ἐτοιμασθῆτε λοιπὸν· ἐνύκτωσε σχεδόν.

Δὲν παρῆλθεν ἡμίσεια ὥρα καὶ οἱ τρεῖς ἦσαν καθ' ὁδόν.

Ὁ Λέανδρος κατῴκει μετὰ τῆς οἰκογενείας του κατ' ἔτος, ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου περίπου, ἐν τῇ ἐξοικῇ αὐτοῦ ἐπαύλει, μίαν ὥραν ἀπεχούσῃ τῆς πόλεως Χ. Ἡ ἐπαυλις αὕτη ἦτο μὲν μικρά, ἀλλ' ἔκειτο ἐπὶ λόφου ἔχοντος μαγευτικὴν ἄποψιν, ἦτο δὲ τόσον εὐμαρῶς ἐν τῇ μικρότητί της διατεθεῖμενη, ὥστε ἡ ἐν αὐτῇ διαμονὴ ἀπέβαινε λίαν εὐχά-